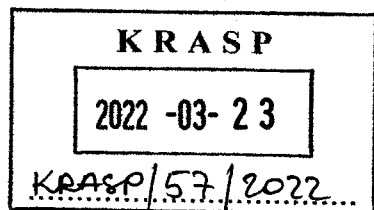

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

SPS-WP.020.78.5.2022

Warszawa, dnia 21 marca 2022 r.

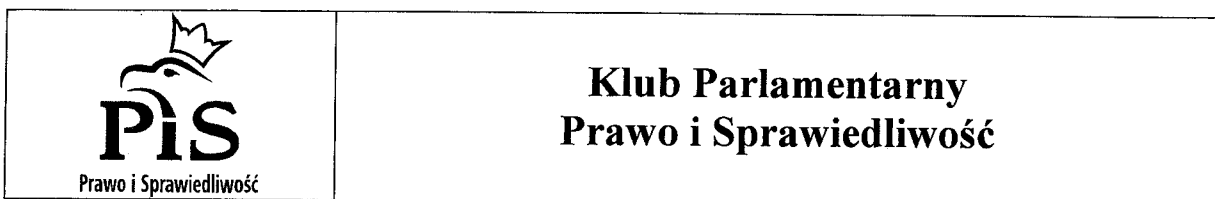
Przewodniczący
Konferencji Rektorów
Akademickich Szkół Polskich
Pan prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk

Szanowny Panie Przewodniczący

Z upoważnienia Marszałek Sejmu, uprzejmie przekazuję – na podstawie art. 329 ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2021.478 t.j. ze zm.) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Kazimierz Moskał), z prośbą o przedstawienie opinii.

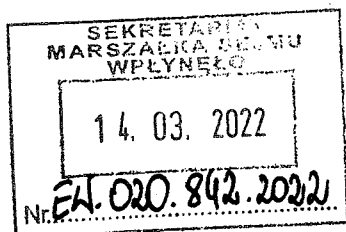
Z poważaniem

Dariusz Salamończyk

Warszawa, 14 marca 2022 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2021 r. poz. 483 t.j.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

**- o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Kazimierza Moskala.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP5-WP 020 78. 2022
Data wpływu 14. 03. 2022 r.

U S T A W A

z dnia r.

o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł działu XI otrzymuje brzmienie:

„Stypendia i nagrody ministra, nagrody Prezesa Rady Ministrów oraz Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej *Sapientia et Veritas*””;

2) po art. 364 dodaje się art. 364a w brzmieniu:

„Art. 364a. 1. Za szczególne zasługi dla szkolnictwa wyższego i nauki, w tym za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej, może zostać nadany Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej *Sapientia et Veritas*”, zwany dalej „Medalem”.

2. Medal może zostać nadany osobie fizycznej, w tym osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Medal może zostać nadany osobie fizycznej również pośmiertnie.

3. Medal nadaje minister z własnej inicjatywy albo na wniosek:

- 1) innego ministra kierującego działem administracji rządowej;
- 2) kierownika urzędu centralnego;
- 3) wojewody;
- 4) organu jednostki samorządu terytorialnego;
- 5) osoby kierującej podmiotem, o którym mowa w art. 7;
- 6) przewodniczącego KPN;
- 7) władz statutowych instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, organizacji społecznych, stowarzyszeń, reprezentatywnych organizacji związkowych lub reprezentatywnych organizacji pracodawców;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz ustawę z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

8) kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, stałego przedstawicielstwa przy organizacji międzynarodowej lub urzędu konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Wniosek o nadanie Medalu zawiera w szczególności:

1) w przypadku przedstawianej do odznaczenia:

- a) osoby fizycznej – imiona i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, posiadany stopień doktora, doktora habilitowanego lub tytuł profesora oraz miejsce zamieszkania,
- b) osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – nazwę, siedzibę, adres, datę utworzenia;

2) uzasadnienie;

3) oznaczenie wnioskodawcy i jego dane kontaktowe.

5. Medal posiada trzy stopnie:

- 1) pierwszy – Złoty Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”;
- 2) drugi – Srebrny Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”;
- 3) trzeci – Brązowy Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”.

6. Medal danego stopnia nadaje się odpowiednio do zasług podmiotu, o którym mowa w ust. 2.

7. Medal danego stopnia może być nadany temu samemu podmiotowi, o którym mowa w ust. 2, tylko raz. Nie nadaje się Medalu w stopniu niższym od już nadanego danemu podmiotowi.

8. Podmiot, któremu nadano Medal, otrzymuje odznakę Medalu wraz z legitymacją potwierdzającą nadanie Medalu.

9. W przypadku zniszczenia lub utraty odznaki Medalu lub legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu minister, na wniosek podmiotu, któremu nadano Medal, wydaje za opłatą odznakę Medalu lub duplikat legitymacji.

10. Opłata, o której mowa w ust. 9, jest ustalana w wysokości kosztów ponownego wydania odznaki Medalu lub duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu, z tym że jej wysokość nie może przekraczać 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) obowiązującej w danym roku kalendarzowym. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.

11. Okres przechowywania danych osób fizycznych, którym nadano Medal, wynosi 80 lat.

12. Minister, z własnej inicjatywy albo na wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 3, może pozbawić Medalu osobę fizyczną, której nadano Medal, jeżeli została ona skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie, za które wymierzono karę pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny.

13. W sprawach dotyczących nadania i pozbawienia Medalu nie stosuje się przepisów Kpa.

14. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o nadanie Medalu i sposób jego składania,
 - 2) sposób postępowania w sprawach o nadanie i pozbawienie Medalu,
 - 3) wzory odznak Medalu i wzór legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu,
 - 4) sposób wręczania, noszenia i przechowywania odznaki Medalu,
 - 5) sposób ponownego wydawania odznaki Medalu i duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu,
 - 6) wysokość opłaty, o której mowa w ust. 9, i sposób jej wnoszenia
- uwzględniając stopnie Medalu i konieczność zapewnienia sprawności postępowania w sprawach o nadanie i pozbawienie Medalu oraz ponownego wydawania odznaki Medalu i duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu, a także uroczystego wręczania odznaki Medalu i jej godnego noszenia oraz przechowywania.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2068) w art. 16 w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) budowa, utrzymywanie i modernizacja państwowych wzorców jednostek miar i układów pomiarowych służących do przekazywania jednostek miar przechowywanych i stosowanych w Urzędzie, oraz prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w tym zakresie;”;
- 2) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prowadzenie działalności naukowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619, 1630, 2141 i 2232), obejmującej prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w dyscyplinach naukowych dotyczących metrologii, w szczególności w zakresie technologii pomiarowych, w sposób samodzielny i ciągły;”;
- 3) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) podejmowanie działalności na rzecz umiędzynarodowienia nauki w dyscyplinach naukowych dotyczących metrologii;”;

4) w pkt 3 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) inicjowanie i prowadzenie badań naukowych, prac rozwojowych i innych przedsięwzięć w dyscyplinach naukowych dotyczących metrologii, również we współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi zajmującymi się taką działalnością, w tym także w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861) w art. 37 w ust. 1 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) Prezes Głównego Urzędu Miar;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2019 r. poz. 1384) w art. 27 w ust. 1 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) Prezes Głównego Urzędu Miar;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1331 i 2338) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Komisja wybiera wiceprzewodniczącego Komisji spośród swoich członków.”;

2) w art. 37:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do członków lokalnej komisji stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ust. 2–4 i 7 oraz art. 35.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Komisja wyznacza przewodniczących lokalnych komisji spośród ich członków oraz udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki informację o powołanych członkach lokalnych komisji, podając ich imiona i nazwiska.”;

3) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Uchwały podjęte przez:

1) Komisję – podpisuje przewodniczący Komisji, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący Komisji;

- 2) lokalną komisję – podpisuje przewodniczący lokalnej komisji, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący lokalnej komisji.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582) po art. 51 dodaje się art. 51a w brzmieniu:

„Art. 51a. Do dnia 31 grudnia 2025 r. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej nie zamieszcza imion i nazwisk obywateli Republiki Białorusi oraz nazw podmiotów działających na terytorium tego państwa na listach, o których mowa w art. 25 ust. 3, oraz nie udostępnia informacji o tych osobach i podmiotach posiadanych w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 2, na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 oraz z 2021 r. poz. 1598 i 1641).”.

Art. 7. W ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 187:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Od dnia 1 stycznia 2021 r. postępowania w sprawach, o których mowa w art. 28 ust. 3a i 3b ustawy uchylanej w art. 169 pkt 2, prowadzi Rada Doskonałości Naukowej.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Od dnia 1 stycznia 2021 r. w postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 2, organem wydającym postanowienie o wznowieniu postępowania jest Rada Doskonałości Naukowej. W postanowieniu o wznowieniu postępowania Rada Doskonałości Naukowej wyznacza podmiot, przed którym prowadzi się wznowione postępowanie.

3b. W przypadku utraty przez podmiot wyznaczony zgodnie z ust. 3a uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie albo stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie po wszczęciu wznowionego postępowania, Rada Doskonałości Naukowej wyznacza inny podmiot posiadający uprawnienia do nadawania stopnia w tej dyscyplinie, w którym postępowanie to będzie kontynuowane.”;

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 39 i 534, z 2020 r. poz. 695, 875 i 1086 oraz z 2021 r. poz. 1630 i 2232.

2) w art. 238 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Do jednostek, o których mowa w ust. 9, stosuje się przepisy w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy, o której mowa w ust. 9, z wyłączeniem art. 84b ust. 4 i 8 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 3. Oceny efektów działania tych jednostek na podstawie:

1) raportu końcowego prezentującego wyniki przeprowadzonych badań naukowych oraz ich powiązanie z osiągnięciami naukowymi pracowników i doktorantów, z procesem dydaktycznym, a także z otoczeniem społeczno-gospodarczym,

2) końcowego sprawozdania finansowego

– dokonuje zespół doradczy powołany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na podstawie art. 341 ustawy, o której mowa w art. 1.”;

3) po art. 318 dodaje się art. 318a w brzmieniu:

„Art. 318a. 1. Środki finansowe przyznane w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” ustanowionego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. o ustanowieniu programu pod nazwą „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” (M.P. poz. 120) mogą być przekazywane do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, na wniosek beneficjenta programu, o którym mowa w ust. 1, zawiera z nim aneks do umowy o realizację projektu, na podstawie której środki finansowe są przekazywane w 2023 r.”.

Art. 8. Przewodniczący lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach wybrani na podstawie przepisów dotychczasowych pełnią swoje funkcje do dnia zakończenia kadencji tych komisji.

Art. 9. Do uchwał, o których mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 5, podjętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 10. Czynności podjęte w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zgodnie z art. 187 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu dotychczasowym, pozostają w mocy.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2022 r.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa wprowadza zmiany w zakresie:

- 1) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2068);
- 3) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2019 r. poz. 1384);
- 4) ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 1861);
- 5) ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1331, z późn. zm.);
- 6) ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582);
- 7) ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.).

1. Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Projektowana zmiana tytułu XI oraz dodanie art. 364a ma na celu wprowadzenie przepisu umożliwiającego ministrowi nadawanie Medalu „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas” (łac. Mądrość i Prawda), zwanego dalej „Medalem”.

Należy wskazać, że aktualnie przepisy prawa nie przewidują możliwości uhonorowania odznaczeniem resortowym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, za szczególne zasługi dla szkolnictwa wyższego i nauki, w tym za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej albo za całokształt dorobku w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej. Przypadająca – w roku 2023 – 550. rocznica urodzin Mikołaja Kopernika będzie znakomitą okazją do rozpoczęcia uhonorowywania najwybitniejszych pracowników podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz innych osób, w tym cudzoziemców, a także osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, zasłużonych dla szkolnictwa wyższego i nauki.

Medal będzie posiadał trzy stopnie – Złoty, Srebrny i Brązowy. Umożliwi to uhonorowanie kandydata do odznaczenia Medalem odpowiednio do jego zasług lub osiągnięć.

Medal będzie można nadać osobie fizycznej, w tym cudzoziemcowi, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Medal danego stopnia będzie mógł zostać nadany tej samej osobie lub temu samemu podmiotowi tylko raz. Medal będzie można nadać osobie fizycznej również pośmiertnie.

Medal będzie nadawał minister z własnej inicjatywy albo na wniosek innego ministra kierującego działem administracji rządowej, kierownika urzędu centralnego, wojewody, organu jednostki samorządu terytorialnego, osoby kierującej podmiotem wymienionym w art. 7 ustawy, przewodniczącego Komitetu Polityki Naukowej, władz statutowych: instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, organizacji społecznych, stowarzyszeń, reprezentatywnych organizacji związkowych i reprezentatywnych organizacji pracodawców lub kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, stałego przedstawicielstwa przy organizacji międzynarodowej lub urzędu konsularnego Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadanie Medalu zostanie potwierdzone wręczeniem właściwej odznaki Medalu i legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu. W projekcie przewidziano również możliwość ponownego wydania odznaki Medalu lub duplikatu legitymacji – w przypadku ich zniszczenia lub utraty. Wysokość opłaty za ponowne wydanie odznaki Medalu lub duplikatu legitymacji będzie odpowiadała poniesionym kosztom tej czynności i nie przekroczy 5% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym.

Dane osób fizycznych, którym nadano Medal będą przechowywane przez okres 80 lat. Pozwoli to na sprawną obsługę i weryfikację wniosków o nadanie Medalu różnych stopni. W sprawach dotyczących nadania i pozbawienia Medalu nie będą stosowane przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (wyłączenie analogiczne do zawartego w obecnym art. 362 i art. 364 ust. 5).

W projektowanych przepisach przewidziano możliwość pozbawienia Medalu przez ministra, w przypadku gdy osoba fizyczna, której nadano Medal, została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie, za które wymierzono karę pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny.

- 1) Uszczegółowienie kwestii dotyczących Medalu nastąpi na poziomie rozporządzenia, wydanego na podstawie przewidzianego w projekcie upoważnienia ustawowego. Przewiduje się, że w rozporządzeniu tym będą uregulowane następujące kwestie: wzór wniosku o nadanie Medalu i sposób jego składania,

- 2) sposób postępowania w sprawach o nadanie i pozbawienie Medalu ,
- 3) wzory odznak Medalu i wzór legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu,
- 4) sposób wręczania, noszenia i przechowywania odznaki Medalu,
- 5) sposób ponownego wydawania odznaki Medalu i duplikatu legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu,
- 6) wysokość opłaty uiszczanej przez podmiot, któremu w przypadku zniszczenia lub utraty odznaki Medalu lub legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu, na wniosek tego podmiotu, za wydanie przez ministra odznaki Medalu lub duplikatu legitymacji, i sposób jej wnoszenia.

2. Zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach, ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki oraz ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

Główny Urząd Miar, zwany dalej „GUM”, jest krajową instytucją metrologiczną, wykonującą usługi metrologiczne na najwyższym poziomie w kraju oraz sprawująca nadzór nad przyrządami pomiarowymi i podmiotami podlegającymi regulacjom prawnym w tym zakresie.

Jednocześnie, w myśl międzynarodowych standardów, jest to też instytucja o wysokim potencjale badawczo-rozwojowym w dziedzinie metrologii, działającą na rzecz gospodarki i społeczeństwa, pełniącą rolę lidera w działalności badawczo-rozwojowej w dziedzinie metrologii. Niestety ustawa z dnia 3 kwietnia 1993 r. – Prawo o miarach (Dz. U. poz. 248, z późn. zm.) ograniczyła pod względem formalno-organizacyjnym działalność naukową GUM, między innymi likwidując stanowiska pracy o charakterze badawczo-naukowym. Obowiązująca ustawa z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach również nie przewiduje zatrudniania kadry naukowej do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych. Taka ścieżka rozwoju zawodowego i kariery osobistej wewnątrz GUM zupełnie przestała istnieć. Jednak badania naukowe i prace rozwojowe były nadal prowadzone, głównie w ramach Europejskiego Programu Metrologii dla Innowacji i Badań (*European Metrology Programme for Innovation and Research, EMPIR*), który jest realizowany i finansowany w ramach 8. programu ramowego – „Horyzont 2020”. Obecnie GUM jest partnerem 20 takich projektów.

Projektowane przepisy przewidują wpisanie do katalogu podstawowych zadań Prezesa GUM prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych. Będzie to nawiązanie do podobnych zadań, które realizują inne narodowe instytuty metrologiczne (np. niemiecki *Physikalisch*

Technische Bundesanstalt). Krajowa instytucja metrologiczna odgrywa bardzo ważną rolę w gospodarce narodowej. Oprócz utrzymywania i rozwoju wzorców narodowych, jednego z najważniejszych jej zadań, bardzo ważne są badania nad nowymi technologiami prowadzone we współpracy z ośrodkami naukowymi i przemysłowymi. Efektem tych badań jest transfer wiedzy bezpośrednio do gospodarki narodowej, która po zaadaptowaniu wykorzystuje tę wiedzę w nowych rozwiązaniach, dzięki którym staje się coraz bardziej konkurencyjna i nowoczesna. GUM prowadzi prace badawcze w zakresie rozwoju wzorców miar i metod pomiarowych i działania popularyzujące metrologię jako naukę (społeczna odpowiedzialność nauki).

Zmiany proponowane w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki oraz w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju pozwolą Prezesowi GUM występować jako wnioskodawca (także w ramach konsorcjum z innymi podmiotami) w konkursach na realizację projektów badawczych ogłaszanych przez te podmioty.

Tym samym proponowane zmiany pozwolą na rozwinięcie metrologii naukowej i zaowocują wzrostem kompetencji naukowych pracowników GUM wyrażającym się rozpoczętymi postępowaniami w sprawie nadania stopnia doktora, zwiększonym udziałem w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych oraz rosnącą liczbą publikacji w czasopiśmie naukowych. Nastąpi też intensyfikacja współpracy z podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Zmodernizowany zostanie szereg stanowisk pomiarowych.

3. Zmiany w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych

Zmiana polegająca na dodaniu art. 40a ma na celu rozstrzygnięcie, że uchwały podjęte przez Krajową Komisję Etyczną do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach i lokalne komisje etyczne do spraw doświadczeń na zwierzętach we wszystkich rozpatrywanych przez te organy sprawach, w tym w sprawach zgód na przeprowadzanie doświadczeń i w sprawach dotyczących odmowy udostępnienia informacji publicznej, powinni podpisywać ich przewodniczący, a w razie ich nieobecności – wiceprzewodniczący tych komisji. Z uwagi na specyfikę działania i składu komisji etycznych rozwiązaniem to jest jedynym, które może umożliwić tym organom sprawne funkcjonowanie. Wskazać bowiem należy, że Krajowa Komisja Etyczna do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach i lokalne komisje etyczne do spraw doświadczeń na zwierzętach

są organami kolegialnymi, które obradują na posiedzeniach (w trybie niestałym). W takich okolicznościach wymaganie podpisywania wszystkich rozstrzygnięć przez wszystkich członków biorących udział w ich wydaniu przyczynia się do istotnego utrudnienia załatwiania spraw. Opóźnienia związane z koniecznością zebrania podpisów 12, a nawet 15 członków organu, zamieszkujących na terenie całego kraju, bez wątpienia należy ocenić jako obciążenie nadmiarowe i działające na szkodę stron. Możliwość podpisywania uchwał tych komisji przez osoby uprawnione do ich reprezentowania, tj. przede wszystkim przez przewodniczących tych organów, jako rozwiązanie w pełni racjonalne z perspektywy ukształtowania tych komisji jako organów kolegialnych, przez wiele lat nie wzbudzała wątpliwości. Biorąc jednak pod uwagę, że ostatecznie orzecznictwo nie uwzględnia specyfiki tych ciał, nie dostrzegając generowanych przez taki wymóg trudności praktycznych, uregulowanie tej kwestii jest niezbędne. Zmiana ma charakter organizacyjny i nie będzie generować kosztów.

W związku z koniecznością wprowadzenia wyżej omówionego uregulowania wymagane jest także uzupełnienie przepisów ustawy w zakresie unormowań dotyczących wyłaniania osób upoważnionych do podpisywania uchwał. Proponuje się utrzymanie dotychczasowego rozwiązania, że minister wyznacza przewodniczącego Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach spośród jej członków oraz uzupełnienie art. 37 ust. 4 o regulację, zgodnie z którą przewodniczących lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach wyznacza Krajowa Komisja Etyczna do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach spośród ich członków. Z uwagi na to, że obecni przewodniczący lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach zostali wybrani na innych zasadach, tj. przez te komisje, niezbędne jest też wprowadzenie regulacji przejściowej, zgodnie z którą przewodniczący lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach wybrani na podstawie przepisów dotychczasowych będą pełnić swoje funkcje do dnia zakończenia kadencji tych komisji. Proponuje się ponadto uzupełnienie przepisów ustawy o rozstrzygnięcie, że Krajowa Komisja Etyczna do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach oraz lokalne komisje etyczne do spraw doświadczeń na zwierzętach wybierają wiceprzewodniczących komisji spośród swoich członków.

4. Zmiana w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Zaproponowany w art. 6 przepis epizodyczny wprowadza rozwiązanie, zgodnie z którym do dnia 31 grudnia 2025 r. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, zwana dalej „NAWA”,

nie będzie zamieszczała imion i nazwisk obywateli Republiki Białorusi oraz nazw podmiotów działających na terytorium tego państwa na listach podmiotów, którym przyznano środki finansowe, o których mowa w art. 25 ust. 3 ustawy. Jednocześnie przewiduje się, że informacje o tych osobach i podmiotach – posiadane przez NAWA w związku z realizacją jej zadań – nie będą w tym okresie udostępniane również na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, z późn. zm.).

Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy NAWA jest obowiązana do zamieszczania na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listy podmiotów, którym zostały przyznane środki finansowe, zawierającej ich imiona i nazwiska lub nazwy. W obecnym stanie prawnym publikacji podlegają zatem również imiona i nazwiska obywateli Republiki Białorusi, którzy otrzymali stypendia m.in. w ramach dwóch programów stypendialnych (Program stypendialny dla Polonii im. Gen. Wł. Andersa oraz Program stypendialny im. Stefana Banacha).

Ze względu na aktualną sytuację polityczną w Republice Białorusi i podejmowane próby uzyskania danych osobowych jej obywateli zamierzających podjąć kształcenie w polskich uczelniach albo obecnie studiujących lub pracujących naukowo w Rzeczypospolitej Polskiej, a także danych białoruskich instytucji akademickich i naukowych współpracujących z polskimi instytucjami, zasadne jest wprowadzenie przepisu epizodycznego, który czasowo zniesie obowiązek informacyjny NAWA.

Przepis ten ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa przybywającym do Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom Republiki Białorusi i ich rodzinom oraz uniknięcie przez białoruskie instytucje akademickie i naukowe ewentualnych problemów wynikających z podjęcia współpracy z polskimi instytucjami.

5. Zmiany w ustawie z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

W odniesieniu do zmian w art. 187 należy wskazać, że zgodnie z jego obecnym brzmieniem (art. 187 ust. 1) postępowania w sprawach, o których mowa w art. 28 ust. 3a i 3b oraz art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki wszczęte i niezakończone przed dniem 1 października 2018 r. prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych. W okresie od dnia 1 października 2018 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. postępowania w przedmiotowych sprawach również były wszczynane i prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych

(art. 187 ust. 2). Natomiast od dnia 1 stycznia 2021 r. ww. postępowania prowadzi Rada Doskonałości Naukowej, zwana dalej „RDN” (art. 187 ust. 3). Sprawy, o których mowa w art. 28 ust. 3a i 3b oraz art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, dotyczą wznowienia postępowania o nadanie stopnia doktora, doktora habilitowanego i tytułu profesora, jak również wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności postępowania o nadanie tytułu profesora. Zgodnie ze stanowiskiem RDN przejęcie przez nią z dniem 1 stycznia 2021 r. postępowań wznowieniowych „przeczy dotychczasowym zasadom i unormowaniom, które obowiązywały w polskim porządku prawnym w zakresie weryfikowania w trybach nadzwyczajnych postępowań o awans naukowy”. Uprawnienie do rozstrzygnięcia w postępowaniu wznowieniowym jest przypisane podmiotom doktoryzującym i habilitującym. RDN nie posiada kompetencji w analizowanym zakresie i „nie jest dostosowana do wykonywania tego typu zadania zarówno ustrojowo, jak i funkcjonalnie”. Proponowana zmiana umożliwi procedowanie przez właściwe podmioty doktoryzujące i habilitujące postępowań wznowieniowych dotyczących stopni i tytułów nadanych na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki – po uprzednim wydaniu przez RDN postanowienia o wznowieniu postępowania. Propozycja przepisu jest koherentna z brzmieniem art. 29 ust. 3 ww. ustawy.

Ponadto regulacja przewiduje, iż w przypadku utraty uprawnienia do nadawania stopnia przez podmiot prowadzący postępowanie wznowieniowe (w następstwie ewaluacji jakości działalności naukowej) RDN wyznaczy inny podmiot uprawniony, który będzie kontynuował to postępowanie.

Wprowadzenie w art. 10 regulacji przejściowej, dotyczącej czynności podjętych od dnia 1 stycznia 2021 r. na podstawie obecnie obowiązującego art. 187 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wynika z konieczności zachowania tych czynności w mocy. Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 187 ust. 3b postępowania wznowieniowe w sprawach nadania stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki będą prowadziły podmioty doktoryzujące i habilitujące, a nie RDN, zasadne jest więc rozstrzygnięcie w kwestii ważności czynności, które zostały dokonane przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, na podstawie ww. przepisu.

Zmiana art. 238 ust. 10 ma na celu wyeliminowanie problemów związanych z oceną efektów działania Krajowych Naukowych Ośrodków Wiodących, zwanych dalej „KNOW”. Zgodnie z art. 84b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U.

z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) opinie w sprawie oceny efektów działania KNOW powinny być przedstawione ministrowi przez powołane przez niego komisje, o których mowa w art. 84a ust. 9 ww. ustawy, czyli komisje, które dokonywały oceny wniosków o nadanie statusu KNOW. Równocześnie ani ww. ustawa ani rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie konkursu na uzyskanie statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (Dz. U. poz. 1521) nie określały trybu oceny efektów działania KNOW, a jedynie tryb oceny wniosków o nadanie statusu KNOW. Zgodnie z § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia każdy z członków komisji konkursowej dokonywał oceny merytorycznej każdego wniosku. W tej sytuacji należałoby przyjąć, że tryb oceny raportu końcowego prezentującego wyniki przeprowadzonych badań naukowych oraz ich powiązanie z osiągnięciami naukowymi pracowników i doktorantów, z procesem dydaktycznym, a także z otoczeniem społeczno-gospodarczym i końcowego sprawozdania finansowego KNOW powinien odbywać się na analogicznych zasadach, jak ocena wniosków o nadanie statusu KNOW. Przy okazji należy jednak zwrócić uwagę na dużą czasochłonność i wysokie koszty realizacji zadania w powyższej formie. Równocześnie część członków komisji oceniających wnioski o nadanie statusu KNOW odmawia udziału w ocenie raportów końcowych, zarówno z uwagi na czas, jaki upłynął od oceny wniosków, jak i ze względu na niskie wynagrodzenie oferowane za sporządzenie opinii. W związku z tym proponuje się zmianę art. 238 ust. 10 polegającą na powierzeniu oceny raportu końcowego i sprawozdania finansowego KNOW zespołowi doradczemu powołanemu przez ministra na podstawie art. 341 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W konsekwencji ekspertom powołanym w skład zespołu będzie przysługiwało wynagrodzenie za sporządzenie ww. opinii na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom instytucji, organów i zespołów oraz ekspertom i rzecznikom dyscyplinarnym działającym w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (Dz. U. z 2020 r. poz. 2208, z późn. zm.).

Dodanie art. 318a ma na celu umożliwienie przedłużenia okresu realizacji umów zawartych w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Doskonałości”, zwanego dalej „programem RID”, który został ustanowiony na podstawie przepisów uchylonej ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2018 r. poz. 87). W wyniku pierwszego konkursu w ramach programu RID, ogłoszonego na podstawie komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. o ustanowieniu programu pod nazwą „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” (M.P. poz. 120), zostało wyłonione 30 uczelni realizujących obecnie 4-letnie projekty obejmujące lata 2019–2022. Potrzeba

dokonania interwencji legislacyjnej w tym zakresie jest podyktowana zgłaszanymi przez te uczelnie problemami z terminową realizacją tych projektów, będącymi następstwem pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Podnoszono zwłaszcza kwestie dotyczące działań w zakresie współpracy międzynarodowej czy mobilności kadry naukowej, które ze względu na obostrzenia pandemiczne stały się wręcz niemożliwe do zrealizowania. Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 318a środki finansowe przyznane w ramach programu RID będą mogły być przekazywane do dnia 31 grudnia 2023 r. W celu przedłużenia możliwości realizacji umowy zawartej w ramach programu RID minister, na wniosek beneficjenta tego programu, będzie mógł zawrzeć z nim aneks do tej umowy, na mocy którego beneficjentowi zostaną przekazane środki finansowe w 2023 r.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1, który wejdzie w życie z dniem 1 października 2022 r.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu. Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na budżet państwa w zakresie ustanowienia Medalu „Zasłużony dla Nauki Polskiej *Sapientia et Veritas*”. Projekt zakłada określenie przez ministra, w drodze rozporządzenia, m.in. wzoru odznak Medalu i wzoru legitymacji potwierdzającej nadanie Medalu. W roku 2022 na opracowanie projektu Medalu oraz wykonanie i dostawę 1750 sztuk Medalu, legitymacją i etui zaplanowano środki finansowe w wysokości 400 000 zł (z części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, dział 730). W pozostałym zakresie wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.